

אמת ראה, ולכן על ידו דוקא ניתנה התורה שהיא אמת. דהנהגה, אף שגם האבות קיימו כל התורה עד שלא נותנה, מ"מ, מעשה האבות ה"י ריח בלבד, כדאיחא במדרש¹⁴ כל המצוות שעשו לפניך האבות ריחות ה"י, אבל אנו שמן תורק שמן, והיינו, דכמו הריח בגשמיות, שכאשר מריחים איהו פרי או מיני בושים לא נחטר מאומה בעצם הדבר עי"ז שמורחים ממנו, לפי שהריח הוא הארה בלבד ולא עצם הדבר, כך גם מעשה האבות, כל לפי שהמשיכו הוא רק הארה בלבד, משא"כ אנו שמן תורק שמן, שע"י קיום המצוות שאחורי מ"מ ממשיכים את העצם, שזהו שמן תורק שמן, שכאשר מריחים את השמן מכילי אל כלי אזי נמשך בוה כל העצם. כמור"כ הוא גם כענין קיום המצוות שאחורי מ"מ, שע"ז הוא המשכת העצם. וטעם הדבר הוא, לפי שעבודת האבות ה"י בכח עצמם, שה"י לא היו מצווים על זה. וכיון שעבודתם היתה בכח עצמם בלבד, לכן, אף שעבודתם ה"י במסויב ובתכלית העילוי, וכמו אברהם שעבודתו היתה כמדת האהבה, כתיב ב"י¹⁵ הלך ונסע הנגבה, שעלה בעילוי אחורי עילוי בענין האהבה, וכמור"כ יצחק שעבודתו היתה בתפירת הכארות שה"י העלאת הגבורות, ה"י ג"כ עבודתו כמס"ג, וכמור"כ יעקב שדידתו עבודתו כמדת הת"ת, וכמ"ש¹⁶ ויקח לו יעקב מקל לבנה לח לוח וערמות, דחשיב כאן כל ה"י גורניו, וענין ההכללות כל הגוונים מורה על מדת הת"ת, הנה אף שעבודתם היתה בתכלית העילוי וכמס"ג, מ"מ, כיון שלא היו מצווים על זה, היינו, שלא ה"י בוה כח המצוה, אלא כל עבודתם ה"י בכח עצמם, לכן לא הגיעו כי אם עד שרש הנבואים בלבד, לפי שהנבוא בכח עצמו לא יכול להגיע אלא עד שרשו בלבד. וע"ז דאיחא כגמור"י¹⁷ שמע מיני ע"ז עיטם גבוה מקרקע עזרה עשרים ושלש אמות, כי הפחה ה"י גבוה כ' אמות, ושיעור המקוה שהיתה על שער העזרה הוא אמה על אמה כרום ג' אמות, ומזה מוכח שהמעין ה"י גבוה מקרקע העזרה כ"ג אמה, דאל"כ, לא היו יכולים המים להגיע למעלה מרשם. וכל זה הוא כמעשה האבות שעשו בכח עצמם. אבל ע"י קיום המצוות שאחורי מ"מ, כיון שאנו מצווים ועושים, הנה מצד כח המצוה, ממשיכים את העצם, שזהו ההתחודשות דמ"מ שהיתה ע"י משה. וזהו ג"כ מ"ש¹⁸ ושמי ה"י לא נודעתי להם, ופרשי"י לא ניכרת

(14) שהשי"ר פ"א, ג. (א).
 (15) לך לך יב, ט.
 (16) ויצא ל, ל. וראה אה"ח ויצא עה"פ.
 (17) יומא לא, א.
 (18) וארא ג, ג. הצדה 6. ושי"ג.

בס"ד. ש"פ משפטים, מבה"ח אור-ראשון, ה'תשי"ז
 (דבחה בלתי מוגה)

ויבאו משה בתוך הענין ג' ויהי משה בהר ארבעים יום וארבעים לילה?
 ואמרו רז"ל¹⁹ והובא בפרשי"י ענין זה כמין עשין הוא ועשה לו הקב"ה שכל בתוכו. ולמדו זה ממה שאמרו²⁰ ויבאו בני ישראל בתוך הים, מה ביאתם לתוך הים היתה ע"י ש"ביל, כמ"ש והמים להם חומה מלינם ומשמאלם, כך גם מ"ש ויבא משה בתוך הענין, היתה ביאתו לתוך הענין ע"י ש"ביל. וצריך להבין מהו ענין הענין שנכנס משה בתוכו, ומאחר שה"י זה ע"י ש"ביל, היינו שמושה נכנס לא בהענין עצמו אלא בהשכיל, א"כ מהי פעולת הענין. וגם צריך להבין השייכות דקריעת ים סוף לביאת משה בתוך הענין, דהשכיל שה"י בקריעת ים סוף, ממנו נמשך השכיל בתוך הענין, שזהו שלמדו שה"י ש"ביל בתוך הענין מהשכיל שבקריעת ים סוף.

ב) ולדבין זה צריך להקדים תחלה כללות ענין מתן תורה שה"י ע"י משה, שלצורך זה (ככדי לקבל את התורה) בא בתוך הענין. דהנה איהא במדרש²¹ שמושה הוא השביעי, וכל השביעי חביבין. וכמו בענין הרקיעים, שהרקיע הנקרא ערבות הוא השביעי, והוא חביב מכלם, כמ"ש סולל לרוכב בערבות גו'. וכמור"כ הוא גם בענין האבות, שאברהם הוא הראשון ומשה הוא השביעי, הנה כל השביעי חביבין. וכמור"כ הוא גם בענין ה"ג תקונו, שתקונו השביעי הוא תקונו ואמת²² (דהגם שכל התקונים הם אמת, מ"מ, בענין התקונים גופא הנה תקונו השביעי הוא כתי אמת),²³ וכללות הענין בוה, דאמת ה"ע התורה, כמאד"ל²⁴ אין אמת אלא תורה, וזהו שמושה שהוא השביעי, ומדתו מדת אמת²⁵, כמאמרו²⁶ מה ראה

(1) מאמר זה יהא המאמר ויבא משה בתוך הענין תהי"י נס"ה"ח תה"ד ע' קמו ואילן] .. עם איהו שייח' והוספת...
 (2) ס"פ משפטים (כד, יח).
 (3) יומא ד, ב.
 (4) בשלח יד, כב.
 (5) ויק' פכ"ט, א.
 (6) תול'ם סת, ה.
 (7) זח"ג (באר"י) קלג, ט"ב ואילן.
 (8) וראה לקו"ט במדבר צג, א.
 (9) ירושלמי ר"ה פ"ג ה"ח. וראה ברכות ה, ריש ע"ב.
 (10) שמורי" פ"ה, י. כ"ב ער, א. וער.
 (11) סנהדרין קיא, א. שלשי"א (תלמיס נעמקו לקמו).

שנמשך בהם הגילוי דשם הרי'. אמנם, גילוי המשכת שם הרי' שנעשה ע"י נשי"י אינו רק בהגשמות כלכל, אלא ההמשכה היא גם בכללות העולם, ועי"ז נשלמת הכוונה דנתאוו הקב"ה להיות לו ית' זירה בתחתונים²⁷, שזוהי תכלית כוונת הבריאה, וכמובאר בתניא²⁸ שהכוונה אינה בשביל עולמות העליונים, אלא תכלית הכוונה שותף' זירה בתחתונים דוקא, ופירוש תחתונים אינו במקום, שהרי הוא ית' אינו בגדר מקום כלל, וכמ"ש²⁹ הנה מקום אתי, אלא פירוש תחתונים הוא במעלה ומדינה, והיינו, שגם במקום החושך תהי' העבודה דאתכפיא ט"א ואתהפכא ט"א (רבאמת הנה האתכפיא היא הקדמה שמביאה לידי אתהפכא), שעי"ז נעשה המשכת העצמות. וזהו שבישראל כתיב³⁰ היכל הרי' היכל היכל הרי' המה (ג"פ), לפי שע"י עבודתם ממשיכים בעולם את העצמות. דהנה, עם היות אשר את השמים והארץ אני מלא³¹, מ"מ, הרי ענין זה הוא בהעלם, וע"י העבודה הרי זה נעשה בגילוי. ומה שאמר³² איהו תפיס ככלהו עלמין וליח מאן דתפיס ב"י, הרי זה רק שאין תופסים בו שדרי' בבחי' תפיסא, אבל מ"מ הרי הוא בגילוי. וזהו שההמשכה שהמשיכו האבות היתה רק הארה, ולא עצמות, ואילו העצמות הוא בהעלם, אבל נשי"י עבודתם לאחרי מ"ת, ממשיכים את העצמות שיהי' בגילוי, ועי"ז משלילים את הכוונה דזירה בתחתונים, ופירוש ענין זירה הוא כמו ער"מ בירית האדם למטה שכל עצמותו ומדותו נמצא כהזירה בגילוי³³, וכמ"כ גם למעלה הפירוש דזירה בתחתונים הוא שהעצמות יהי' בגילוי.

והנה ההמשכה דזירה בתחתונים נעשית ע"י העבודה דתורה ומצוות. ואף שער"ל שענין זה נעשה ע"י אתכפיא ואתהפכא, וכדארתא

בתניא³⁴, הנה באמת הרי גם בעבודה דתורה ומצוות יש אתכפיא ואתהפכא. והיינו, לא מביעי במל"ת שהם דברים שנפש האדם מתמדתם³⁵, וכאשר פורש מהם הרי זה כפי' גדולה, אלא גם כמ"ע, הרי יודע ככוונת המצוות, שכל מצוה יש לה איזה עבודה וכפי' פרטית, וכמו במצוות אתרוג, אתרג

(27) ראה תחומא בחוקתוי ג. נשא טז.
 (28) שם.
 (29) תשא לג. כא. וראה שמו"ר ספמ"ז.
 (30) יומ"י ז, ד.
 (31) שם כג, כד.
 (32) וח"ג (רע"מ) רכה, א.
 (33) ראה תפ"ש תוס"י סי"ג ג. ד"ה נעשה אדם דש"פ בראשית (התועדות ב) פ"ג (לעיל ע לז).
 (34) פכ"ז.
 (35) ראה מכות כג, ב.

להם במדת אמיתות שלי, דהנה, שם הרי' הוא שם העצם¹⁹, והו"ע ההמשכה שנעשה ע"י התורה שנק' אמת כנ"ל, משא"כ ההמשכה להאבות היתה רק משאר השמות, ששרשם הוא בהשיימן, ודוקא ע"י משה נמשך שם הרי', בחי' אור הקו שהוא אור עצמי כמו העצם ממש, דבר המורקש ל²⁰, שלכן נקרא בשם העצם.

ולענין זה שההתחדשות דמתן תורה היא שע"י המצוות שמקיימים עם כשיך נעשה המשכת העצמות, מוכן מעצם הענין דתומ"צ. דהנה, ענין התומ"צ הוא שעל ידם נעשה החיבור דגמיות עם רותניות, וידוע שחייבור גמיות ורותניות הוא ככח המפליא לעשות²¹ דוקא, שהוא ככח העצמות. וזהו אפילו בענין חיבור גמיות ורותניות כפשוטו, וכפרט שעל ירי התומ"צ נעשה החיבור דמדיניות העליונות שברותניות גופא עם מדיניות עם התחתונות שבגמיות גופא, היינו שנעשה החיבור דתכלית הרוחניות עם תכלית הגמיות, הרי בודאי שזהו ככח העצמות דוקא. וכיין שההמשכה דמ"ת שהמשיך משה היתה למטה מטה בעוה"ז הגשמי, כדאיתא במדרש²² שעיקר שכינה בתחתונים היתה, וע"י החטאים סילקו את השכינה מלמטה למעלה עד רקיע הדי, ואח"כ עמד צדיקים והמשיכו את השכינה מלמעלה למטה, עד שבא משה שהוא השביעי (וכל השביעיין חכיבין) הורידה למטה בארץ, הנה מזה גופא שההמשכה שהמשיך משה היתה למטה בארץ והגמיות, יש ראי' והוכחה נוספת שהמשכה זו היא המשכת העצמות ממש, דאל"כ לא הי' אפשר להיות ההמשכה למטה מטה ביותר, כי רק ע"י המשכת העצמות ממש נעשה החיבור דרותניות עם גמיות, שע"י העבודה דאתכפיא ט"א ממשיכים עיקר שכינה למטה מטה ממש.

ג) והנה המשכת העצמות שהמשיך משה למטה בתחתונים, התגלותה

היא ע"י נשמות ישראל, שזהו מ"ש²³ ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם, בתוכו לא נאמר אלא בתוכם, בתוך כאו"א מלישראל²⁴, היינו²⁵, שנשמות ישראל ע"י עבודתם באתכפיא ואתהפכא נעשים מקדש לו ית'²⁶,

(19) ראה אות"ת ע"פ זה.
 (20) בי"ר פל"ה, ג. וראה אות"ת ס"פ תת. לחלולת (ר"ה ונשי תפוקים), אלשיך תורתה עה"פ (ר"ה שמעתי לומדים), של"ה סט, א.
 (21) ראה ומ"ח ס"ד ט"ו.
 (22) בי"ר פ"י ט"ז, ו. שהשי"ר פ"ה, א. וראה, ר"א, א. שבה, ב. שכו, ב.
 (23) ראה לקו"ת פקודי ג, א.
 (24) ראה בארובה ד"ה באחי לגני שבתה"ר 22.
 (25) ראה אות"ת ע"פ זה.
 (26) ראה אות"ת ס"פ תת. לחלולת (ר"ה ונשי תפוקים), אלשיך תורתה עה"פ (ר"ה שמעתי לומדים), של"ה סט, א.
 (27) ראה ומ"ח ס"ד ט"ו.
 (28) בי"ר פ"י ט"ז, ו. שהשי"ר פ"ה, א. וראה, ר"א, א. שבה, ב. שכו, ב.
 (29) ראה לקו"ת פקודי ג, א.
 (30) ראה בארובה ד"ה באחי לגני שבתה"ר 22.

לעניינם אחרים. ונמצא מזה שבתומ"צ נעשה אתכפיא סט"א, הן כמל"ת, שפורש את עצמו מדברים שנפשו מחמדמם, והן כמ"ע, ע"י הכוונה פרטית שבכל מצוה, כמו באחרונ' בענין הכיטול, ובתפלין כד' הפרשיות קדש וה' כי יביאך שמע והי' אם שמוע, שה"ע השעבוד דחכמה וכינה ודעת הכולל חו"ג, וכמור"כ בענין מצות ציצית כנ"ל. וזהו שישראל נקראים היכל הוי', והיינו לפי שעבודתם היא בקיום המצוות שיש בהן אתכפיא ואתהפכא סט"א, הנה ע"י קיום מ"ע, שהם ברי"ה, וע"י קיום מל"ת, שהם ברי"ה, נעשים היכל לשם הוי'.

ד) **והנה** כל זה הוא המשכת שם הוי'. אמנם כתיב⁵² שאו ידיכם⁵³ קדש וכרכו את הוי', היינו, שממשכים גם משם הוי'. והענין כזה, דהנה, אף כשם הוי' בחי' קדש שהוא למעלה גם משם הוי'. והענין כזה, דהנה, אף שגם הוי' הוא בחי' קדוש, כמ"ש⁵⁴ אין קדוש כהוי', ואחא כזה⁵⁶ כמה קדישין ינורו כו' ולא קדישין כהוי', כי, כמה קדישין אינו זה באופן שהם קדושים ומוכדלים, אבל שם הוי', יש בו כ' הפכים, דהוי' הוא לשון מהור"י, שהוא מהוה את היש, ואעפ"כ הוא קדוש ומוכדל מהם, אף שמהוה אותם, ועו"ג אין קדוש כהוי', שקדוש כזה שיש בו כ' הפכים תי"ל, לא נמצא בכל קדישין עלאין. אמנם, כל זה הוא בחי' אור הסוכב בלבד, דאף שהוא למעלה מהעולמות, מ"מ, הוי' יש לו איזה שייכות לעולמות, שהוא בבחי' סוכב עכ"פ. וכחי' זו נק' קדוש (כוא"י). אמנם בחי' קדש אינו בגדר עלמין כלל⁵⁸, גם לא בבחי' סוכב, והוי"ע קדושת העצמות. ועו"ג שאו ידיכם קדש וכרכו את הוי'.

והענין הוא, דהנה, משנת"ל שישראל נקראים היכל הוי', הרי זה רק המשכת הסוכב, ומצד בחי' זו אמרו רז"ל⁵⁹ עתידים צדיקים שיאמרו לפניהם קדוש, לפי שהם ממשכים בחי' אין קדוש כהוי'. אך המשכה זו אינה מספיקה, דכיון שאור הסוכב יש לו איזה שייכות לעולמות, הרי אפשר שמצד חסאים ופגמים לא יומשך האור בהעלמות. וזווינו, דאף שאין זה כמו הנשמה שמתפעלת ממקרי הגוף חו"ג, מ"מ,

(57) פודס שע"ר א (שער עשר ולא תשע) פ"ט. זח"ג רנו, טע"ב (ברע"ט). מו"ר ח"א פט"א. תניא שער היחוד והאמונה רפ"ד.
(58) ראה זח"ג צג, א. נחבאר בלקי"ת אמור לג', ד.
(59) ב"ב ע"ה, ב.

ר"ת³⁶ אל תבואני רגל נאזה"י, וכמור"כ האחרונ' דר באילנו משונה לשנה³⁸, שהוא סוכל את כל השינויים שישנם במשך השנה, שזה מורה על ענין הכיטול, דכאשר הוא בישות, הרי בהכרח שיש בו איזה צירד והגבלה, שישנם עניינים שאינו יכול לסובלם, ומזה שהוא סוכל כל השינויים, מוכח שאינו בישות כי אם בכיטול. וכן הוא כשרשו למעלה, כמ"ש כזה"י³⁹ ע"פ⁴⁰ וימלוך תחתיו הדר, הדר ודאי כמור"א⁴¹, פרי עין הדר, והיינו, שאחרונ' הוא בחי' מלך השמיני, הדר, שהוא שרש החיקון, והרי עיקר ענין החיקון הוא הכיטול וההתמלולות, שהוא ההפרש בין זהו לתקונו⁴², שכתתו הרי ענפין מתפרדין, משא"כ בתקון. וזהו ההפרש בין יעקב לעשו, שבפעו, הגם שהיו נפשות כלבד, נאמר⁴³ נפשות לשון רבים, משא"כ כיעקב, אף שהיו נפשות מ"מ כתיב⁴⁴ נפש לשון יחיד. ומזה מוכן שמצות אחרונ' בנפש האדם הוי"ע הכיטול. וכן במצות תפלין, שהוקשה כל התורה לתפלין⁴⁵, הרי⁴⁶ כונת מצות תפלין היא לשעבד הלב והמחו⁴⁷, וכדרך פרט היינו ליכטל לילכלל כחי' חכמתו וכינתו שבנפשו האלקית בבחי' חכמתו וכינתו של א"ס ב"ה המלובשות בפי קדש והי' כי יביאך, וכן ליכטל ולכלול כחי' הידע שבנפשו הכולל חו"ג שהן אהבה ויראה בבחי' דעת העליון הכולל חו"ג המלובש בפי שמע והי' אם שמוע⁴⁸. וכמור"כ במצות ציצית, שכוונת ענין הציצית הוא לקבל עול מלכותו יה', שה"ע של כפי' גדולה, שהרי ע"י הקבלת עול מלכות שמים נעשה אתכפיא סט"א כו', ועו"מ למטה, שכאשר העבד משובעבד לאיזה ארון, אזי לא שייך שישעבד עצמו לאיזה ארון אחר, להיותו משובעבד כבר לארון זה. ועוד זאת, שציצית הוא מלשון ציץ⁴⁹, כמו מציע מן החרכים⁵⁰, והוי"ע לאסתכלא ביקרא דמלכא⁵¹, והרי גם כזה נעשה אתכפיא סט"א, כי מצד הסתכלותו ביקרא דמלכא, אי אפשר שתהי' לו שייכות

(36) ספר הליקוטים להארי"ת תולדות לו, יב (ע"פ ב"י ספס"ו ואור"ג פ"א, ה').
(44) רגש מו, כו. שמות א, ה.
(45) קידושין לו, א.
(46) ראה תניא רפמ"א.
(47) שו"ע או"ח סכ"ה ט"ז. שו"ע אורח"י שם ס"א. סידור אורח"י במקומו.
(48) ראה זח"ג רטב, א. סידור שער התפלין ג', טע"א ואילן.
(49) ספרי ופשי"י שלח טו, ל"ח.
(50) שו"ע ב, ט.
(51) ראה זח"ב רמו, ב. המשך מים רבים תול"ץ פכ"א.
(37) תולדות שם.
(38) סוכה לו, א.
(39) ח"ג רצב, טע"א (באור"י).
(40) וישלח לו, ל"ט.
(41) אמור כג, מ.
(42) ראה תו"ת בראשית ט, א ואילן.
(43) ובכ"מ, וישלח לו, ג.

שם ההתכוננות היא איך שמצד בתי' שם כבוד ומלכות כמו שהם בהג" עולמות ב"ע, יש איזה תפיסת מקום להעלמות, שמצד זה הוא בבחי' שוב, שנעשה אצלו ההרגש דעל כרחק אחת חס"ה, להיות בהעלום ולפעול בו בירור זיכרון ועליו. וזהו ענין ב' ידיים, יד ימין ויד שמאל, ידו"ע הוא בבחי' יד ימין, שזוהו כמו אדם שמתחבך את חבירו בידו הימנית, שנעשה חבוק כולל (ער א"ז אינגאנצן ארומגענומען) ואינו יכול להיות נידון למקום אחר כולל, וכמו"כ הוא בהעבודה דידו"ע, שמאיר אצלו האור כ"כ ער שנעשה בבחי' רצוא, ואינו שייך שיהי' נידון למקום אחר כולל. והעבודה דידו"ע הוא בבחי' יד שמאל, והוא ענין הנברות וצמצומים, שע"י העבודה בבחי' שוב כנ"ל. וזהו שאו ידיכם קדש וברכו את הוי", שע"י העבודה דידו"ע וידו"ע ממשכילים את קדושת העצמות, שהוא בבחי' קדש שלמעלה מקדוש, וברכו את הוי', שאור זה (בחי' קדש) נמשך בשם הוי', וע"י נמשך ג"כ בכללות העולם.

ה) וכוף יוכן ג"כ מ"ש בגמרא⁶⁶ יכוא זה ויקבל זאת מזה לעם זו, יכוא זה, זה משה, וכתב"ב⁶⁷ זה משה האיש, ויקבל זאת, זו תורה, דכתב"ב⁶⁸ וזאת התורה אשר שם משה, מזה, זה הקב"ה, דכתב"ב⁶⁹ זה א"ל ואנחנו, לעם זו, אלו לישראל, שנאמר⁷⁰ עם זו יצרתני. והנה, בענין זה א"ל ואנחנו אחת במדרשו' שחזרה אני ונאווה⁷¹, נאווה אני, באמרי זה א"ל ואנחנו. וצריך להבין, איך שייך שנברא יפעל בהבדל הענין דאנחנו, ויתרה מזה, שענין זה קשור עם הנברא בפנימיותו כל כך עד שמטעים זה יקרא הנברא עצמו בשם נאווה.

והענין הוא, והנה אמרו רז"ל⁷² בא ראה כמה גדולים יורדי הים, משה רבן של כל הנביאים כמה נתחבט ואמר הראני נא גי', וא"ל הקב"ה לא תוכל לראות את פני גי' (כי אם וראית את אחורי גי')⁷⁴ ובקיי"ס ה"י כל אחד (גם שפחה ואפילו עולל ויונק) מראה באצבעו ואומר זה א"ל ואנחנו. והנה, ענין זה שבקיי"ס הוי' גילויים נעלים ביותר, אף שלא יראני האדם וחיי, הרי זה מצד ב' טעמים. טעם הא', מצד מעלת המטי"ע

70) ישע"י מג, כא.
71) שמור"ד פמ"ט, ב.
72) שה"ש א, ה.
73) שמור"ד ספכ"ג (בשנינו לשון קצת).
74) תשא לג, יח וא"לך.

65) אבות ספ"ד.
66) מנחות נג, ב.
67) תשא לב, כג.
68) ואחזקו ר, מד.
69) בשלח טז, ב.

הנה אין זה סותר למשנת' שע"י החטאים כרי' לא יומשך אור הסוכב, כי בנושמה שמתפעלת ממקרי הגוף, הנה כאשר ישנו קלקול באברי הגוף, אזי מסתלקת לגמרי הנשמה מהגוף, משא"כ למעלה, הנה גם כאשר יחיי חטאים לא יסתלק האור ח"ו, אמנם, אף שהאור לא יסתלק לגמרי, מ"מ, הרי אפשר שיהי' בהעלם. וכל זה הוא באור הסוכב, משא"כ בעצמות שלמעלה מהסוכב, לא שייך שמצד החטאים יהי' בזה אפילו העלם כלבד, דמאחר שהוא למעלה מהעולמות לגמרי, הרי אם צדקת מה חזן לו ורכו פשעין מה העלם ל⁶⁶. וזהו משי"ג שאו ידיכם קדש גי', כיון שצ"ל המשכת העצמות דוקא, והיינו, שגם כאשר יהי' איזה סיבה להעלם אור הסוכב, מ"מ, הנה מצד העצמות יהי' בגילוי. ואף שמצד העצמות הרי הוא נמצא תמיד בהעולמות, כמ"ש את השמים ואת הארץ אני מלא, מ"מ, הרי זה בהעלם, וע"י העבודה רשאו ידיכם קדש ממשכילים שיהי' בגילוי, וכמשנת' ל שאף דלית מאן דתפיס כ"י, הרי זה בבחי' תפיסא דקא, אבל מ"מ ע"י העבודה הרי זה בגילוי, אף שאינו בתפיסא. וכמו בהמשכה שע"י המצוות, שהאור הוא בגילוי, אף שאינו נתפס, שהרי הנשמה מלוכשת בהחומר, והחומר אינו מבלבל לאור הנשמה, והיינו, שגם כמו שהנשמה מלוכשת בהחומר, מאיר לה האור של המצוה, ואעפ"כ אין החומר מרגיש זה כלל, ומ"מ, אף שאינו מרגיש, הרי זה בגילוי, שלכן חייבו רז"ל⁶⁷ לקום ולעמוד מפני כל עוסק במצוה אף אם הוא כור ועם הארץ, והיינו מפני שמאיר בו בגילוי האור של המצוה⁶⁸, אף שאינו בתפיסא. וכמו"כ הוא בהענין דשבת שאסור בעשיית מלאכה, דכששת ימי החול מותר בעשיית מלאכה, כי, אף שאמרו רז"ל⁶⁹ מאן דמחוי במחוג קדם מלכא קטלא חייב, מ"מ, מצד ההעלם שבימי החול אין זה נחשב קמי מלכא, משא"כ בשבת, הנה מצד הגילוי (אף שאינו בתפיסא), הרי זה קמי מלכא, ולכן אסור בעשיית מלאכה.

אך הגורם להיות ההשפעה מבחי' קדש העליון הרי זה הענין דשאו ידיכם. והענין הוא, שיידיכם שהם ב' ידיים, הם ב' הפסוקים שבק"ש, שמע ישראל וברוך שם, דשמע ישראל הוא ידו"ע, וברוך שם הוא יח"ת⁶⁴, והיינו, שבשמע ישראל ההתכוננות היא בענין ביטול העולמות איד' שהם בטלים לאו"ס שקדוש ומובדל, שמצד זה נעשה בבחי' רצוא כו', וכברוך

60) אירב לה, ר"ד (בשנינו הסדר).
61) ראה ירושלמי בכורס"פ פ"ג ד"ג.
62) תניא פמ"ז (טו, א).
63) ראה תענית ה, ב.
64) זח"א יח, ב. שער היחוד והאמונה לפני פמ"א. שם פ"ו.

הוא למטה במדרגה מהתורה, והיינו לפי שמדרגת משה אינה גילוי האצילות ממש, משא"כ בתורה שהיא גילוי האצילות ממש, שזוהו זאת (תורה) מזוה (הקב"ה). היינו שעי"י התורה מתגלים כל האורות עד עצמות ממש. ומה שהתורה (שהיא למעלה ממדרגת משה) נקראת זאת כלשון נוקבא, הרי זה מצד התלבשות כדברים הגשמיים, וענינה הוא שעל ידה נעשה המשכת כל האורות העליונים עד העצמות למטה ממש, ולכן נקראת זאת כלשון נוקבא דזה א-ל ואנוהו. ומצד זה נקראים ישראל בשם התורה באים להגילוי דזה א-ל ואנוהו. ומצד זה נקראים ישראל בשם נאות, דהנה, אחת כרמ"ק⁸⁷ שתיבת זה, בגימטריא י"ב, הרי"ע י"ב אותיות דשם הוי"ג (ג' הוי"ת שבכרכת כהנים), וגם י"ב אותיות דשם אר"ג, שהיא מ"ג ש"פ היכל הוי", דהיכל הוי"ה הוא אר", והוא כחי המוחין, ג"פ הוי"ה חב"ד דר"א, וג"פ הוי"ה חב"ד שבמלכות. וזהו זה א-ל ואנוהו, שעי"י עכרות הנשמות עושים דירה לו ית' בתחתונים, שהרי"ע המשכת העצמות ממש שלמעלה מכו"י זה א-ל (שעי"י) הם פועלים עליו בכחי זה א-ל, והוא כחי שאו ידיכס קדש. ולכן נקראים ישראל ונאה, שהוא מלשון דירה.

ורנה הענין דזה א-ל ואנוהו הוא עכשיו, אמנם לעתיד כתיב⁸⁸ ואמר ביום ההוא הנה אלקינו זה גו' זה הוי" קוינו לו, היינו, דעכשיו ישנו הגילוי דכחי זה פעם א', ולעתיד יהי הגילוי דכחי זה ב"פ. והענין הוא, שהגילוי דזה א-ל ואנוהו עכשיו כחי דחי"א, והגילוי דכ"פ זה לעתיד הוא כחי דחי"ת דעתיק. והנה, הגילוי דכ"פ זה לעתיד נעשה עי"י כידור כחי זה דלע"ז, כמ"ש וזה לם הטמא⁸⁹, המן הרע הזה⁹⁰, אם פגע בך מנוול זהו⁹¹, היינו, שגם הטמא נק' בשם זה, כמ"ש⁹² את זה לעומת זה עשה האלקים. ועי"י הכידור דלע"ז ממשכים כחי זה דעתיק. וזהו שאמרו רד"ק⁹³ טוב זה יצי"ט מאד זה מלאך המות, והיינו, שע"י הכידור דלע"ז, שכידור זה נעשה עי"י התורה, כמאמר אם פגע בך מנוול זה משכהו לכית המדרש, דכיון שהתורה היא כולה פנים, ואין בה כחי אחר כלל⁹⁴, לכן אי אפשר שיהי בהתורה אידה אחיזה ללע"ז, ואדרבה

86 ב"ה כנרן אחרים (החז"ל).
87 ראה דחיג רעא, ב. ערב, ב וברמ"י קהלת ג' יד.
88 ישיעיה כה' ט. שמו"ד שם.
89 שמו"י יא, כט.
90 אסתר ג' ג.
91 סוכה נב, ב.
92 קהלת ג' יד.
93 ראה ב"ר פ"ט, י. דח"א יד, א. יט, ב. ועוד.
88 ישיעיה כה' ט. שמו"ד שם.
89 שמו"י יא, כט.
90 אסתר ג' ג.

דנתחן שקפץ ביס"ג, שמו"ס זו פעלה אצל כל ישראל שראמרו זה א-ל ואנוהו. וטעם הב', כי, מ"ש כי לא יראני האדם וחי, ואוד"ל⁸⁶ אפילו החיות הנושאות את הכסא אינן רואין, הרי זה רק בעלמא דאתגליא, משא"כ בעלמא דאתכסיא רואין. והיינו, דעלמא דאתגליא הוא עד עולם הכריאה, וכיון שבכריאה לאו איהו וחייהי ונרמדהי חז, לכן אינן רואין, משא"כ בעלמא דאתכסיא שהוא באצילות, עולם האחרות, ששם איהו וחייהי ונרמדהי חז⁸⁷, לכן רואין. וכיון שבקיי"ס הפך ים ליבשה⁸⁸, שהי' הגילוי דעלמא דאתכסיא, לכן הנה גם שפחה וגם עולל ויונק אמרו זה א-ל ואנוהו. וכנ"ל דאף שנוחבט כזה משה רבן של כל הנוכאים, מ"מ, מצד ב' טעמים אלו, גדלה המעלה דקיי"ס על מעלת משה רבינו. והענין כזה, דאף שמושה נתנבא כזה, כמאוד"ל⁸⁹ כל הנוכאים נתנבאו כזה ומשה נתנבא כזה, מ"מ, נבואת משה היחה מאצילות דרך מעבר הכריאה, ולא מאצילות ממש, שהרי נבואת משה היחה מאצילות דרך מעבר הכריאה, ולא מאצילות באצילות⁹⁰ ואימא עליאה מקונא כנרמדהי⁸⁸, וכיון שנוכאא עליאה מקונא מכו"י כניה, נמצא, שנוכאאו היחה מעולם הכריאה, אלא שבכריאה נופא היחה נבואתו מהאצילות שבכריאה, וכמ"ש הרמ"ק⁹² שנוכאאו משה היא מפנימיות הכריאה, והרי"ע אור האצילות המאיר בה, אמנם בקיי"ס הרי גילוי האצילות ממש שלא עי"י מעבר הכריאה.

ורנה קריעת ים סוף היחה הכנה למתן תורה⁸⁸, דגם מ"ת הוי"ע גילוי האצילות, היינו מאורות האצילות עד העצמות. והוא ג"כ מצד ב' טעמים הנ"ל, טעם הא"ה⁸⁹, וטעם הב', לפי שבמ"ת הרי החיבור דמעלה ומטה⁹⁰, עלמא דאתכסיא ועלמא דאתגליא, ומצד עלמא דאתכסיא אפשר להיחת כל הגילויים. וזהו ג"כ מה שהתורה נקראת זאת, שהיא ג"כ אותה הכחי דזה א-ל ואנוהו, שלמעלה מכחי זה דנבואת משה שהוא כחי אצילות שבכריאה כלב, אמנם מה שהתורה נק' זאת היא גילוי האצילות ממש. וזהו מ"ש יבוא זה ויקבל זאת, דממ"ש יבוא ויקבל משמע שמושה

86 ראה סוטה לו, א. פד"א פמ"ב. משפטים עה, א. סו"מ תרצ"י ע' 119. וש"י במרכ"ב פ"ט, ג.
87 שמו"ד שם.
88 תקי"ז בהקדמה (ג. ב.) תניא אגוד"ק
89 ראה תקי"ז ע"ז, א. לקיי"ט צו י"י, א ואיל"ך.
90 חתלים סו, ג.
76 ספרי ר"פ מטות.
77 ראה רמ"י לוח"ב רכ, ב. תח"א סח, א. ובכ"מ.
81 ראה תקי"ז ת"י.
82 לוח"ב כג, א.
83 ראה תח"א בשלח סג, א. לקיי"ט צו י"י, א ואיל"ך.
84 חסר קצת (החז"ל).
85 ראה תחומתא ואתא טו, תח"א יחור ס"ב.

בס"ד. ש"פ תשא, שושן-פורים קטן, ה'תשי"ז
(הנחה בלתי מוגה)

כי תשא את ראש בני ישראל לפקודיהם גר' זה יתנו גר' מתצית השקל וגר'. ומבאר כ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע במאמר ד"ה זה משנת תרע"ט, שיש להקדים תחילה הידוע שמשנה נקרא רעיא מהימנא, שרועה ומפרנס נש"י לחזק אותם כאמנתם כה', ומבאר בארוכה שענין האמונה צריך להיות לא רק בבחי' ממכ"ע, אלא גם בבחי' סוכ"ע, וגם בבחי' עצמות אוא"ט שלמעלה מבחי' סוכ"ע וממכ"ע, ועו"ג ורעה אמונה, דהיינו שצריכים לרעות את האמונה, להמשיכה בפנימיות. וכן מבאר כ"ק מו"ח אדמו"ר במאמר ד"ה וקבל היהודים דפורים קטן שנת תרפ"ז, שהוא מיוסד על ד"ה כי תשא תרע"ט הנ"ל (אלא שבכ"ה וקבל היהודים לא נתבאר הפסוק כי תשא).

ומבאר בהאמרו, שהמשכה זו שע"י משה שהאמונה תהי' נמשכת בפנימיות, הו"ע מתצית השקל בשקל הקדש. ובהו יוכן מ"ש כי תשא וגו', שכאשר האמונה נמשכת בפנימיות (תשא את ראש בני ישראל), אזי כללות הנהגה במחשבה זיכור ומעשה היא כדכ"י, ועי"ן מתבטלים גם כל הענינים הבלתי רצויים, שזהו אומרו לפקודיהם, לשון חסרון, כמו נפקדת כי יפקד מושכך, היינו, שע"י המשכת האמונה בפנימיות מתבטלים הענינים הבלתי רצויים. וע"ד מ"ש מצרף לכסף וכור לזהב ואיש לפי מהללו, דכמו המצרף וכור שמוקה הזהב והכסף מכל סיג וזהו כדכ"י להסיר מצצמו כל הסיגים, גם הסיגים היוותר דקים כו'. וזהו שאומרים בשמו"ע סלח לנו אבינו כי חטאנו, כי דוקא לאחר עבודת ההכנה לפסוקי דזמרה ופסוד"ז וברכות ק"ש וק"ש וגו' ראשונות דשמו"ע, אזי מרגישים שגם דקות הפסולת הו"ע בלתי רצוי, ומסירים אותו כו'. ועד"ז

התורה דוחה את הסטי"א, הנה עי"י דחי' זו ממשככים בחי' זה דעתק"ס. וזהו שמטי"ים בכחוב זה הו"י קוינו, קוינו מלשון קוינו⁹⁵, היינו, שההמשכה היא ע"י הג' קויין שעליהם העולם עומד על התורה ועל העבודה ועל גמ"ח⁹⁷, שע"י ג' קויין אלו נעשים כל ההמשכות, אלא שעכשיו הרי זה בהעלם, ולעתידי יהי' בגילוי, כמ"ש⁹⁸ ונגלה כבוד הו"י וראו כל בשר יחדיו כי פי הו"י דיכר.

(1) **ודרך** ויבא משה בתוך הענן, דהנה בשביל הגילוי דמ"ת שהו"ע גילוי העצמות, הוצרך להיות ענין של לבוש שיוכל לקבל⁹⁹ בחי' התורה שנקראת זאת שכה מלוכש בחי' זה ממש, ולבוש זה הו"ע הענן, כמבואר במ"א שהענן שהי' כמין עשן הוא ע"ד ענין המשל¹⁰⁰, שהוא כמו לבוש, שע"י לבוש זה אפשר להיות המשכת העצמות. אמנם, ענין ויבא משה בתוך הענן הוא בדרך העלאה, והרי הכוונה היא שתהי' המשכת העצמות למטה, הנה על זה עשה לו הקב"ה שביל בחוכו, שע"י השביל נעשית ההמשכה למטה. וכשם שהי' בקי"ס, דמ"ש ויבאו בני ישראל בתוך הים הוא בדרך העלאה, אך הכוונה היא שעלמא דאתכטיא יאיר בעלמא דאתגליא, ולכן הפך ים ליבשה, והמשכת עלמא דאתכטיא היחה ע"י השביל דהמים להם חומה, שע"י שביל זה נמשך האור גם בעלמא דאתגליא, הנה כמור"כ הוא גם בהענין דמ"ת, שישנו שביל ודרך שבו ועל יד מאיר האור למטה, וכמ"ש¹⁰¹ ושמו דרך הו"י לעשות צדקה ומשפט, היינו שצדקה ומשפט הם הדרך והשביל להמשכת שם הו"י בעולם, שע"י התומצ"ע נעשה גילוי העצמות בהעולם, אלא שעכשיו אין זה בגילוי, ויחגלה לעתיד, כמ"ש ונגלה כבוד הו"י וראו כל בשר יחדיו כי פי הו"י דיכר.

(1) ריש פירשתו (תשא ל' יב"ג).
(2) סה"ע עטרות' ע' וסו.
(3) ראה שמו"ר פ"ב, ד'. וראה חו"ב כא.
(4) תהלים לו, ג.
(5) ס"ד ואילך (סה"ע תרפ"ז ע' קיג ואילך).

(6) ראה סה"ע עטרות' ע' ערה.
(7) שמואל"א ב' יח.
(8) משלי כו, כא.

(95) חסר אריכות הביאור בענין ב"פ זה (99) ראה חו"א סו, א ובכ"מ. אתרו"ק ס"ט. חו"א סו, א.

(96) ראה תרו"א בשלח סג, ד'. ובכ"מ.
(97) אבות פ"א מ"ב.
(98) ישע"י מ, ה.
(99) ראה חו"א סו, א ובכ"מ.
(100) ראה חו"א י"א, ג. שם צ"א, ג. ובכ"מ.
(101) וירא ית, יט.